

C.A. KOEFOED: *My Share in the Stolypin Agrarian Reforms*. Edited by Bent Jensen. Odense University Slavic Studies, vol. IV. Odense University Press, 1985. 184 s. Ill.

I 1945 udsendte statsråd C.A. Koefoed erindringsværket »50 år i Rusland«, omhandlende perioden fra 1878, da han som ung landbrugskandidat tog afsked med Danmark, og frem til 1920, hvor han for et kort mellemstil vendte tilbage til sit fødeland. En væsentlig del af værket optages af beretningen om hans rolle som en af drivkræfterne bag statsminister P.A. Stolypins agrarreformer (indledt 1906), hvis hovedsigte var at få gennemført en udskiftning af de russiske bønders jorder.

Det er denne del af Koefoeds erindringer, der med Bent Jensen som redaktør nu er blevet oversat til engelsk, forsynet med noter og kommentarer og genudgivet under ny titel.

Som redaktøren anfører, rummer værket mange oplysninger, som det er svært eller umuligt at finde andre steder, og som derfor først med den foreliggende oversættelse reelt er blevet tilgængelige for forskere, der ikke læser dansk. Disse oplysninger vil dog næppe røkke grundlæggende ved hidtidige vurderinger af Stolypin-reformernes baggrund og betydning. Men de kan givetvis hjælpe historikeren til at tegne et mere nuanceret billede af personer, begivenheder og samfundstilstande i tsarismens sidste årtier og således også give stof til en ny debat om Skanderborg-drengen C.A. Koefoeds særlige rolle i den russiske regerings reformarbejde.

Generelt set har Bent Jensen nok ret, når han siger, at Koefoeds egen beskrivelse af sin indsats udmærker sig ved større nøgternhed end de mest panegyriske danske biografier, mens den til gengæld stemmer ganske godt overens med den moderne internationale forsknings resultater. Men det bør dog nævnes, at David A.J. Macey for nylig har gjort gældende i en anmeldelse i *Slavic Review*, at Koefoed på visse punkter klart tenderer mod at overbetone sin egen betydning.

Diskussionen er således allerede i gang – stimuleret både af de oversatte dele af Koefoeds eget værk og af en række noter og kommentarer fra Bent Jensens hånd, som alle er udarbejdet med den *sober-mindedness*, der ifølge bogens forord kendetegner jyder.

Niels Erik Rosenfeldt

BENT BLÜDNIKOW: *Immigranter. Østeuropæiske jøder i København 1904–1920*. Kbh., Borgen, 1986. 224 s. Ill. 178 kr.

Blüdnikow har gennem en årrække arbejdet med at samle stof om de såkaldte »progromindvandrede jøder« – eller østjøderne, som mange danskere kalder dem – og nu måtte det altså ud. Sådan gætter anmelderen på, at det er gået, for bogen er næppe det endelige værk om denne indvandring. Som den fremtræder er den en blanding af en populær bog, som henvender sig til indvandrernes børn og børnebørn og en faglig bog med noter, kildehenvisninger osv.

Bogen indledes med en oversigt over jødernes forhold i det russiske imperium, gør derefter kort rede for deres situation i Danmark gennem tiderne og når så